DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXI. ZATURDAG den 10den AUGUSTUS 1833. N. 32.

Gemengde Wetenschappelyke berigten.

Yzeren weg tusschen Liverpool en Manchester.

Dagelyks vier malen des voor en vier malen des namiddags, gaan de stoomkoetsen op den yzeren weg tusschen Liverpool en Manchester heen en weer. Er zyn tweeërlei soort van koetsen in gebruik. Die der eerste klasse houden slechts eenmaal, (te Newton) en niet langer dan noodig is op, om de werktuigen na te zien en dezelve met olie te begieten. Die der tweede klasse houden op twaalf verschillende plaatsen op, om reizigers in te nemen of te laten afstygen. Dit alles echter geschiedt met eene zoo groote snelheid, dat het daardoor veroorzaakte oponthoud zeer onbeduidend is.

De koetsen bestaan uit groote geslotene Berlinen met spiegelglazen, voor zes of vier personen; uit half opene wagens, en uit andere, alleenlyk met gordynen voorzien. De stoommachine is van voren aangespannen.— Onmiddelyk achter dezelve volgt een met kolen, gereedschappen, en de ingenieurs beladen wagen. Door eene drukpomp wordt de ketel naar willekeur en behoefte aangevuld. De kolenwagen is door yzeren haken aan de stoommachine bevestigd. Op gelyke wyze hangen ook de andere wagens, tien, twintig of meer, naar mate men er ter overvoering van het aantal reizigers en derzelver pakgoederen benoodigd heeft, aan elkander.

Het koopwaren-vervoer vindt niet ten zelfden tyde, maar op byzondere, tusschen de kooplieden en de ondernemers vastgestelde uren plaats. Grootere rytuigen [illegible] stemd, en alle zwynen, ossen, enz., dit uit Ierland komen, worden op dusdanige wyze, zonder eenige moeyelykheid en met de grootste snelheid, naar Manchester en het binnenste van Engeland verzonden.

Ieder transport van reizigers bestaat het een door het ander uit 130 tot 150 personen, benevens derzelver pakkaadje dat boven iedere koest bewaard wordt. Aan het bureau alwaar de politie voor de goede orde waakt, betaalt men zyne plaats, en ontvangt men een biljet, welks nommer met dat der plaats welke men in te nemen hebbe, overeenkomst. By de afreize worden die biljetten weder afgevraagd. Nu luidt men, de machine zet zich in beweging, aanvankelyk langzaam, tot dat iedere koets behoorlyk van de andere verwyderd is, en op een gegeven teeken, vliegt de gansche rollende karavane met de snelheid des bliksems, zonder stooten en met weinig gedruis daarhenen.

Er bevinden zich steeds arbeiders en opzigters langs den yzeren weg om denzelven na te zien en in goeden staat te onderhouden. Van afstand tot afstand zyn stations. Dikwerf wordt men lieden gewaar met een wit papier op den zwatren hoed, die den arm uitstrekken, om aan te duiden dat de weg vry en goed is. Sierlyke bewerkingen en insluitingen verhinderen daar, waar geene natuurlyke afsluitingen zyn, dieren en moedwillige personen op den weg te komen.

Men kan de machine naar willekeur doen ophouden, waarna alle overige wagens tegelyk blyven staan. Niettegenstaande de snelheid en het nieuwe dezer wyze van reizen bedient zich echter iedereen van dezelve. Zeer dikwyls zyn de koetsen met vrouwen, meisjes en kinderen als opgevuld.

Eene Berline in het midden van den trein, is tot het overbrengen van depeches bestemd. Men legt de uitgestrektheid tusschen de beide steden, die elf uren bedraagt, in vyfkwartieruurs en wel zonder, in het minst vermoeid te zyn, af. In plaats van dertig of veertig koetsen, die ieder met vier paarden bespannen voor 1830 heen en weder rolden, gebruikt men er nu slechts eene eenige.

Het valt niet tegen te spreken dat, wanneer men met behulp der stoommachine over den yzerbaan rolt, men de links en regts zich opdoende voorwerpen slechts zeer onvolkomen opmerken kan, wyl de snelheid met welke men dezelve voorby ylt, daartoe te groot is. Wanneer de koetsen elkanderen voorby gaan wordt men deze snelheid het best gewaar, die dertig mylen (tien uren) in één uur bedraagt. De orde, kalmte en regelmatigheid die alle deelen van de dienst zyn op te merken, zyn inderdaad bewonderenswaardig. Men weet dat men met lieden te doen heeft, die hunne dienst kennen en in dezelve zeer bekwaam zyn.

De voordeelen die men van deze ontdekking trekken kan, zyn onberekenbaar. Men kan dit uit twee daadzaken beoordeelen. Gedurende de laatste harddraverte Newton, heeft men op de helft van den weg, tusschen beide steden, op eenmaal meer dan 1500 personen overgebragt. Een koopman te Manchester verlangden van de handel-compagnie, hem op eenmaal duizend balen katoen te doen toekomen. Ieder baal woog ongeveer 300 pond. Het gezamenlyke gewigt, uitgenomen dat van den wagen, bedroeg alzoo 300,000 pond. De compagnie beloofde aan dit verlangen te voldoen, en de vervaarlykë menigte katoen, de geheele lading van een te Liverpool aangekomen schip — werd in minder dan twee uren tyds, uit de haven dezer stad, naar de magazynen van Manchester overgemaakt.

Het vervoerloon, zoo wel voor reizigers als koopwaren, is zeer matig gesteld. Voor de eersten is de prys van de eene stad tot de andere tusschen 1 Gl. 63 Cts. en 2 Gl. 97 Cts.

De uitgaven voor deze onderneming, zyn twee maal zoo hoog gestegen, als men die aanvankelyk berekend had: namelyk van 400,000 P. St. (4,800,000 Gl.) op 820,000 P. St. (9,840,000 Gl.) Desniettegenstaande hebben de deelhebbers by het einde van 1830 niet minder den acht percent interest van hun kapitaal getrokken, en men berekent, dat de interest in 1831, tien percent beloopen heeft.

Men is thans bezig een reserve-fonds daar te stellen, hetwelk tot verbetering van den weg dienen moet. Ook wil men nog het tarief verminderen. Reeds is men op verscheidene andere groote straatwegen van Engeland met het aanleggen van dergelyke yzeren wegen bezig, en verwacht men binnen kort op eene dusdanige [illegible] gemeenschap tusschen Londen, Liverpool en Manchester geopend te zien, als wanneer men in weinige uren deze groote uitgestrektheid wegs zal kunnen afleggen.

Iets omtrent Maastricht.

Maastricht, (*Trajectum ad Mosam*) is eene zeer sterke vesting, thans de hoofdstad der Nederlandsche provincie Limburg, voorheen, namelyk: van 1795 tot 1814 aan Frankryk toebehoord hebbende, en gedurende dien tyd de hoofdstad van het departement der Neder-Maas uitmakende.— Deze stad ligt aan de Maas, en wordt door de kleine rivier Jocker in twee deelen verdeeld, waarvan de regter zyde Wyck genaamd wordt. Eene fraaye 500 voeten lange steenen brug, bindt beide oevers aan elkander; naar den kant van Wyck echter is de brug van hout, hetwelk in tyd van oorlog spoedig kan worden afgebroken.

Maastricht is zeer oud, door de Salische Franken gebouwd, en wordt voor de hoofdstad der Tongeren gehouden, die in de vyfde eeuw door Attila, Koning der Hunnen, geplunderd en verbrand werd. In 881 werd Maastricht door de Noormannen verwoest, doch naderhand weder opgebouwd, en door de Hertogen van Braband als ryksleen bezeten. Karel V. onthief in 1530 Maastricht van alle leenroerigheid, en nam, als Hertog van Braband, de stad in eigendom. In 1579 werd zy voor de eerste maal door den hertog van Parma belegerd en door verrassing ingenomen, by welke gelegenheid over de 6000 menschen door de Spanjaarden vermoord werden; het volgende jaar zocht Prins Willem I. vruchteloos de stad te herwinnen, die in de magt der Spanjaarden bleef tot 1632, wanneer Prins Fredrik Hendrik haar vermeesterde. In 1334 werd zy door den Hertog van Bouillon zoo dapper verdedigd, dat de vyand haar vruchteloos belegerde. By den Munsterschen vrede van 1748 kwam Maastricht aan onzen staat, doch werd in 1673 door Lodewyk XIV veroverd, en bleef in het bezit der Franschen tot den Nymeegschen vrede van 1679, by welken zy er afstand van deden; in 1708 deden zy wederom een vruchteloozen aanval op de stad, doch vermeesterden haar by verdrag in 1748 en andermaal in 1794, doch kwam, ingevolge der traktaten van Londen en Weenen in 1814 met geheel Limburg aan het Koningryk der Nederlanden.

De stad is tamelyk regelmatig gebouwd, heeft verscheiden groote pleinen, waaronder de markt met het zeer schoone raadhuis geteld wordt, als ook de parade plaats met boomen omgeven.—Deze stad telde voorheen 19 a 20,000 inwoners 9 Roomsche en protestantsche kerken, 21 oude kloosterkerken en circa 3000 huizen — Maastricht is eene van de sterkste vestingen der Nederlanden, en de sleutel van het koningryk aan den kant van de Maas. Op den St. Pietersberg aan de west- zyde der Maas is de sterke Citadel gelegen, en kan het land tusschen de stad en den St. Pietersberg geheel onder water worden gezet. Het Gymnasium is bekend, en de Bibliotheek op het raadhuis merkwaardig. Verscheiden fabrieken, als van laken, geweren, zeepziederyen branderyen, enz. geven groote levendigheid. In meekrap, tabak en chicory wordt veel handel gedreven, ook zyn er de peperkoeken vermaard, waarvan sterke verzendingen naar de Kolonien worden gedaan. De bekende lantaarnen *photopetiphores catadioptriques* genaamd, zyn aldaar uitgevonden. In den St. Pieters[illegible] steengroeve, waarvan de ingang aan de Maas is; dezelve is zoo ruim, dat men er met wagens in kan komen; by bombardementen, hebben deze gangen tot schuilplaatsen der inwoners gediend: zy zyn zoo groot, dat er zich 40,000 menschen in kunnen bergen; men rekent dat 20,000 gangen den berg doorsnyden, en derzelfs omvang 12 uren bedraagt.

Gaz-verlichting in Parys.

Voor omstreeks tien jaren is dezelve aldaar algemeen ingevoerd worden. De daartoe dienende gaz-bereidings-inrigtingen leveren iederen avond door elkander 300,000 kubiek voeten gas voor 13,000 openingen of snavels, gelyk de Franschen dezelve noemen, welke zoo veel licht geven als 31,000 lampen of 117,000 kaarsen. Van deze 13 000 snavels zyn er slechts 200 voor de openbare verlichting der straten bestemd, terwyl de anderen tot byzonder gebruik dienen. De belasting op den invoer der daartoe benoodigde kolen, bedraagt in Parys jaarlyks ongeveer 100,000 franken, en vermeerdert jaarlyks. — Parys is nogtans de eenige stad in Frankryk welke eene gaz-verlichting heeft, terwyl dezelve daarentegen in Engeland in reeds 86 steden is ingevoerd.—De pacha van Egypte is van voornemen zulks in Kairo te doen.

Gaz verlichting in China.

In China is de verlichting der straten door gaz reeds sints lang in gebruik geweest. In het districht Kratingt, provincie Shetshu-en, bevinden zich, volgens het *Asiatic Journal*, oude zoutgroeven of zoutbronnen, welke geene zoutstoffe meer opleveren, ofschoon men ter diepte van 3000 voet had gegraven; doch daarentegen leveren dezelve een' onbegrypelyken voorraad van gaz als brandstof op, welke men door buizen van bamboes leidt onder de de ketels, waarin het zout bereid wordt. Het overtollige gebruikt men om pleinen en fabryken insgelyks door middel van bamboesbuizen te verlichten.

De dubbele Sterren.

De hedendaagsche astronomisten hebben bevonden, dat een groot aantal sterren die met het bloote oog enkel gezien worden, uit twee of meer sterren bestaan; wanneer zy door sterk vergrootende kykers gezien worden. Door veelvuldige en langdurige waarnemingen weet men thans dat de grootste der dubbele sterren een centrale ster is, om dewelke de kleinere rondwentelen, even zoo als onze aarde en andere planeten om de zon doen; doch in ons zonnestelsel wentelen donkere ligchamen om een centraal lichtgevend ligchaam, namelyk de zon, maar in die hooge hemelgewesten wentelen zonnen om zonnen. Het getal der reeds bekende dubbele sterren beloopt vele duizenden. Van de veertig sterren is een eene veelvoudige ster.

De baanomloopstyd der bysterren om de centrale ster is van 60 tot 700 jaren. Zonderling dat er onder deze veelvoudige sterren velen zyn die met eene der onderscheidene regenboogs kleuren pronken, als daar worden onder haar gevonden van eene roode, gele, oranje, blaauwe, violette, ja zelfs groene kleur.

Volgens alle waarschynelykheid zyn de veelvoudige sterren zonnen even als onze zon, om welke donkere bollen of planeten heen wentelen; zoo wel de hoofdzon als de nevenzonnen zal hare planeten hebben.

De nevenzon voert dan hare planeten in hare wandeling om de hoofdzon met zich, even zoo als onze aarde hare maan doet en Jupiter, Saturnus en Uranus hare vele manen doen. Welke vreemde hemelverschynselen zouden wy ontwaren zoo wy eens op eene planeet dier nevenzonnen geplaatst waren. Dan zagen wy somtyds twee of meerdere zonnen te gelyk aan het uitspansel en wy zouden uitroepen: " welk een heerlyken dag: de blaauwe en oranje zon schynen te gelyk aan den hemel!" Wy zouden somtyds de eene zien opgaan, terwyl de andere onder ging en elkander zeggen: "heden is het een dubbele dag: de roode zon komt op, terwyl de groene ondergaat!"

Nieuwe groote kyker met vloeibare linzen.

In de zitting van de koninklyke societeit te Londen den 9 December 1830, las de heer Barlow zyn ontwerp vóór ter inrigting van kykers met holle glazen, gevuld met een vloeistof, die de lichtstralen veel sterker te zamen buigt dan de gewone glazen. Volgens hen worden zeer verre voorwerpen door dezelve veel helder en duidelyker dan de gewone kykers; zy dienen daarom om de dubbele sterren te scheiden, nevel vlekken in sterren hoopen optelossen en de oppervlakten der planeten scherper te erkennen. Hy had daarom eene vergelyking gemaakt met zynen kyker, welks voorwerpglas 8 duim middellyn heeft; den kyker van South, welks voorwerpglas 12 duim heeft en die voor een der beste kykers doorgaat. Dit 12 duim voorwerp glas alleen had aan South 12,000 franken gekost; en ten derde met den teleskoop van Herschel de tweede, welker spiegel 20 duimen middellyn heeft. In het eerst waren deze drie kykers gerigt naar eene dubbele ster in Perseus.

South en Herschel zagen deze ster dubbel, doch Barlow zag haar zeer duidelyk zoo dubbel.

Twee sterren uit den Orion worden door beide laatste waarnemers drie dubbel gezien en door Barlow vier dubbel met nog twee zeer fyne sterretjes tusschen deze beide groepen.

Een der zwakste nevel vlekken werd door South's en Barlow's kykers beide in een onmetelyk aantal glanzende sterretjes opgelost, doch in den laatsten waren zy duidelyker.

Toen de kykers naar Jupiter en Mars gerigt werden, vond men deze planeten in de drie instrumenten byna even duidelyk en scherp begrensd.

Barlow heeft nu het plan om een kyker met vloeibare linzen te maken, die eene opening van twee voeten heeft en die alle kykers dezes tyds zoo verre zal overtreffen, als deze die van de vorige eeuw achter zich hebben gelaten.

Invloed der zonnevlekken op ons weêrgestel.

Herschel de eerste zeide in de astronomische jaarboeken 1806: "Ik ben geneigd te gelooven dat de zon, wanneer zy openingen heeft, ons eene veel grooter hoeveelheid verhittende stralen toezendt, dan wanneer deze openingen ontbreken."

Gruithuizen, professor der Astronomie te Munchen, zegt in zyne analekten, dat by sedert eene reeks van jaren waarnemingen te dien opzigte heeft gedaan, en Herschels gevoelen bevestigd heeft gevonden.

In de jaren, dat de zon arm aan vlekken was, waren de zomers koeler dan in andere jaren en de winters heerschten met eene buitengewone strengheid, zoo als in 1821 en 1822. Het tegenovergestelde had plaats toen de zon ryk aan vlekken was, zoo als in 1825.

Dat zulks niet alleen plaats had in Europa, maar ook in andere werelddeelen, daarvan heeft de zomer van 1825 ons een in het oog vallend bewys opgeleverd.— In Noord Amerika ontstond door de groote hitte de woudbrand; aan de Kaap werden de zaden in de aarde verzengd en de vloeden uitgedroogd; ja zelfs de Chinezen te Peking klaagden over de buitengewone hitte. Wy herinneren ons toenmaals te hebben hooren vertellen van personen die van de beneden of Indiaansche kust kwamen, dat er toenmaals vele riviertjes aldaar zoodanig uitdroogden, dat men putten in derzelver bedding groef; en dat men digt voorby de monding der Magdalena zeilen kon, zonder hare zoete strooming gewaar te worden, die zich anders zeer verre in zee uitstrekken. Toen in January 1828 de groote vlekken terug kwamen, nam de warmte in Zuid Europa zoodanig toe, dat vele vruchtboomen zich in bloei zetteden.

Dat de zonnevlekken haren invloed ook doen gevoelen op andere planeten van ons zonnestelsel, bewyzen ons de sneeuwvlekken aan de Noord- en Zuidpool op de planeet Mars, die in de jaren 1821 en 1822 zich zoo zeer ontwikkelden, dat men haar nog nooit zoo groot had gezien.

Het komt ons echter tegenstrydig voor, dat de zon meerder licht van zich geeft, wanneer zy vol donkere vlekken is, dan wanneer zy vlekkeloos is, doch waarnemingen bewyzen dat, ter plaatse, waar eene vlek ontstaat, de omtrek dezer vlek helderder is dan de overige zonneschyf en dat by groote vlekken deze grootere helderheid zich over drie vierde gedeelte der zonneschyf uitstrekt; hieruit blykt het dan dat, door deze grootere helderheid der overige schyf, de berooving van het licht over de vlek heen, niet alleen vergoed wordt, maar dat deze schyf daarenboven nog eene groote overmaat van helderheid heeft bekomen.

In Mei 1828 vertoonde zich op de zonneschyf eene opening die drie malen meerder oppervlakte had dan onze aarde en den Thermometer vele graden deed ryzen.— In den omtrek dezer opening was het zoo helder dat het scheen als of de zon zich verre boven hare kogelvlakte had verheven. Deze helderheid stak zoo af by het overige der schyf, dat ze eene graauwe kleur aannam. Merkwaardig was eene in de diepte der groote opening zwevende nevelgestalte, die telkens van gedaante veranderde. Toen tegen het einde van July van dat jaar geene vlek zich meer in de zon vertoonde, was het in Duitschland zoo koel dat vele menschen hunne kamers verwarmden.

Eene buitengewone groote hitte moet een grooten invloed op onzen dampkring uitoefenen, namelyk, den oostpassaat wind sterk aanwakkeren, het vermogen der lucht, om de dampen in zich opgelost te houden, versterken en andere werkingen der natuur bevorderen, die eene groote droogte aan de laag gelegene landstreken tusschen de keerkringen doen ontstaan.

Misschien is het wel mede hieraan toeteschryven dat sedert eene reeks van jaren deze streken in de West-Indien en de Atlantische zee gelegene eilanden door eene aanhoudende droogte bezocht worden; zoo als op de Kaapverdische eilanden, alwaar byna de helft der bevolking, of ruim 30,000 menschen van honger zyn omgekomen en het overschot naar levendige geraamten geleken. Het heugt ons, gelezen of vernomen te hebben dat er eens een tydsverloop was van vyf en dertig achtereenvolgende jaren, waarin op deze eilanden niet zoo veel regen gevallen was, genoegzaam om er mede te planten, zoo dat die eilanden geheel verlaten werden, tot dat, na verloop van eenigen tyd, wanneer de regens terug gekeerd waren, er zich eene nieuwe bevolking ter neder zettede.

Hoewel ons eiland door deszelfs ligging aan droogte is blootgesteld, blykt het toch dat nimmer de droogte zoo aanhoudend is geweest als in de laatste jaren. Hoe velen onzer tuinen, die nu in savanen zyn verkeerd, hebben wy niet gekend rykelyk van boomen voorzien. Is deze rykdom aan vegetatie niet een bewys dat deze gronden eens door milden regens zyn bedeeld geweest? Zouden in onzen tyd die zware boomstammen voortkomen, die wy hier en daar nog op onze tuinen, zelfs op barre hoogten zien?

De ondervinding leert ons dat de luchtverschynselen periodiek zyn. Zy blyven eenigen tyd voortduren tot dat zy kenteren. Zoo verloopen er somtyds eene reeks van jaren dat de zonnevlekken zich niet vertoonen en de Astronomisten zich geluk wenschen by het weder verschynen der eerste vlek. Zoo verloopt er een tydkring waarin in het midden Europa geen noorderlicht zigtbaar is, terwyl dit door een tydvak wordt opgevolgd waarin dit verschynsel zich menigvuldig aan den hemel vertoont. Zoo gaat nog in Egypte, even als in Jozefs tyden, een tydvak voorby dat de Nyl naauwelyks buiten hare oevers treedt, terwyl zy op andere tydvakken het gansche Nyldal onder water zet en vruchtbaar maakt enz.; en zoo hopen wy dat de buitengewone droogte in dit gedeelte der tropische gewesten, ook eens zal kenteren en een nieuwen tydkring zal aanbrengen waarin deze streken het genot van den regen zullen hebben als in vroegere dagen.

Toenemende Godsdienstige verdraagzaamheid.

In een der *Falmouth Packet* van Mei vinden wy een berigt dat in de Hongaarsche rykevergadering, na langdurige beraadslagingen, de gelykstelling der Protestanten met de Roomsch katolyken is doorgegaan. Tot deze tyden toe had men nog gedurig klagten over de onderdrukking die de Protestanten in Hongaryen leden, welke meer dan een derde of byna de helft der bevolking van dit ryk uitmaken. Men had deze wet over de godsdienstige vryheid eerder moeten verwachten, te meer wyl in alle Protestantsche staten de Roomschen gelyke regten hebben met de Protestanten, en het dus zeer onredelyk is dat de Roomschen, waar zy de meerderheid hebben, anders denkenden zouden onderdrukken. Doch als men in aanmerking neemt hoe alvermogend het Romanismus is, hoe diep het door den loop der eeuwen in deszelfs belyders geworteld is, en hoe gevaarlyk de leerstelling is: "buiten de kerk geene zaligheid," dan moet men zich toch geluk wenschen met deze hoewel late overwinning van het natuurlyk gezond verstand op de onverdraagzaamheid.

Ook beginnen sommige hoofden van de Roomsche kerk te gevoelen hoe gering het getal der zielen zoo zyn die den Hemel binnen gaan by dat, hetwelk in den afgrond der helle moet storten, (zoo deze leerstelling waar is) daar van de tien aardbewoners er naauwelyks één Roomsch is. Zy beginnen daarom deze grondstelling wat te matigen. In een werk onlangs in het licht verschenen en getiteld: *de grondstelling der R. K. Kerk, dat buiten haar geene zaligheid is,* ontwikkeld door den Hoogeerwaardigen Bisschop van Hermopolis, Frayssinous enz. wordt beweerd, dat alle, in welk kerkgenootschap ook gedoopte kinderen, na den dood in het bezit der hemelsche gelukzaligheid kunnen komen, en daar nu de helft van het menschdom in vroege kindschheid, voor de jaren des onderscheids bereikt te hebben, sterft, zoo komt dus doende nog de helft der Protestanten teregt. Men kan deze bewering altyd toeschryven aan toenemende verdraagzaamheid, hoewel van onderen af op, van achteren af aan.

Het schynt echter dat de Belgische geestelykheid in lange zoo liberaal niet denkt over den doop der Protestanten. Op onderscheidene tyden zyn er Duitsche Protestantsche militairen gefusileerd, die in Belgischen dienst waren en getracht hadden by de Hollanders over te loopen.— Sommigen werden nog na het uitspreken van hun vonnis, door de priesters tot de Roomsche kerk overgehaald, doch werden, vóór zy ten hemel ingeschoten werden, nog eens op zyn Roomsch gedoopt, om dat deze geestelykheid de schralen doop der Protestanten niet vóór genoegzaam acht.

De hoofden der Roomsche kerk moeten hierby niet blyven staan en alleen de *gedoopte Protestanten* verlof geven om naar den Hemel te varen; maar behooren zich te ontfermen over de ongedoopten ook, die, *ofschoon zy geene wet hebben, nochtans zich zelven eene wet zyn.*

De Curaçaosche Courant.

Iets nieuws over Spitsbergen.

In het *Philos. Journal* lezen wy nieuwe berigten over het klimaat en de ysbergen van Spitsbergen, beschreven door den Heer Latta. De sedert vyf jaren daar bestaande Crowsche nederzetting van 25 personen, die uit Laplanders en Noormannen bestaat, heeft ons daaromtrent het een en ander nader doen kennen.

In den winter is de temperatuur tusschen de 60 en 70 graden Farenheit onder nul, dat met 42 graden Reaumur overeen komt. Daar by 23 Reaumur de kwikzilver thermometer reeds haren dienst weigert, zoo konde men slechts een metaal thermometer gebruiken. Men liet kwikzilver in een kogelvorm bevriezen en schoot er mede tegen eene deur, in welke het 1-8 duim drong. Bevroren kwikzilver met de vinger aangetast, heeft een even smertelyk gevoel als gloeyend yzer en brandt insgelyks blaren in de huid.

Opdelving der haven van Pompeja.

Uit de *Falmouth Packet* lezen wy dat er eene zeer belangryke ontdekking onlangs is gedaan geworden, namelyk de zoo lang gezochte haven van Pompeja is terug gevonden, met de vaartuigen op zyde geworpen, door volkanische stoffe bedekt en bewaard, en welke hen zoo vele eeuwen lang geankerd heeft gehouden. Omtreeks dertig vaartuigen zyn er gevonden geworden.

Smokkelhandel.

Als eene statistieke bedrage tot de geschiedenis van den smokkelhandel, kan eene onlangs gedane bekendmaking dienen van den prefect des moezel departements, waaruit blykt, dat in den loop van een jaar, door de Fransche smokkelhandelaars 58,-277 personen tot sluikers gebruikt werden; van deze sluikers zyn 2477 op de daad betrapt geworden, die 6056 kilogr. onderscheiden goederen gedragen hebben; de overige 55,800 sluikers hadden eene massa van 140,000 kilogr. waren ingesloken.— Niets bewyst duidelyker dan deze industrie de overmatige hoogte der Fransche inkomende regten.

Aanteekeningen betreffende Lapland.

(Uit het *Journal des Voyages.*)

De belangstelling welke het wonderbare inboezemt, die soort van natuur-aandrift die den menscen noopt om dat gene te leeren kennen wat moeyelyk te vinden is, heeft sedert de ontdekking der Nieuwe Wereld een groot aantal zee-reizigers aangespoord om reizen rondom de wereld te ondernemen, ten einde te trachten insgelyks eenigen dier verre afgelegene en min of meer woeste landen te ontdekken, welker klimaat, voortbrengselen en bewoneren zoo merkelyk verschillen van alles wat wy, tot vervelens, in ons oude Europa zien. Ook vinden de verhalen dier reizen, opgevuld met buitengewone zaken, meer lezers dan eenig ander werk. Wie heeft niet de reizen van Cook en La Vaillant gelezen? Wie zelfs heeft niet de lotgevallen van Robinson Crusoe gelezen, de fabelachtige overdryving van alle de overigen?

Die smaak voor het wonderbare heeft te weeg gebragt, dat men in het eind niet meer getracht heeft, datgene te leeren kennen wat rondom ons-zelven, of in de Europesche landen gebeurt. Zoo heeft men, tot op deze laatste tyden, Groenland beschouwd als eene Europesche Provincie van Denemarken; zelfs zoude men welligt vergeten hebben dat dit land bestond, indien niet eenige kooplieden derwaarts waren aangetrokken geworden door de vischvangst, welke men op deszelfs kusten uitoefent. Zoo men weet, is het klimaat van dit land uitermate koud; de kudden of ruiten van rendieren, zoo befaamd wegens de diensten welke zy den ingezetenen bewyzen, maken derzelver voornaamste rykdom uit; en, zonder dit zoo onschatbaar nuttig dier het welk enkel tot onderhoud der Poolbewoners schynt geschapen te zyn, zouden de bevrozen streken der beide halfwereldronden voor het menschelyk geslacht onbewoonbaar zyn. Ziedaar ongeveer alles wat wy met stellige zekerheid nopens het noordelyk gedeelte van Noorwegen en Lapland weten; maar niet slechts bezitten wy alleenlyk meerder of minder valsche bescheiden opzigtelyk de aardrykskunde, de geschiedenis, de zeden, de voortbrengselen, den koophandel en de beschaving dier landen; maar zelfs datgene wat wy als waarheid er van weten, ontspruit uit oude overleveringen, die tegenwoordig zeer onjuist zyn geworden, hetzy wegens de verandering die ontstaan zyn in de bevolkingen, de nyverheids-bedryven, den handel en de zeden der inboorlingen; hetzy door het duistere welke de aloudheid dier bescheiden van zelve met zich brengt.

Zoo gelooft, by voorbeeld, de geheele wereld dat *Wardhuus*, de verst verwyderde bewoonde plaats van Europa, en voorby de Noorderkaap liggende, de hoofdstad van Noorweegsch Lapland is, zoo als zulks voorheen het geval was, terwyl echter die vermeende stad niet meer dan 58 bewoners telt, en dat eene andere, *Tromsoe* genoemd, in het eiland van den zelfden naam gelegen, heden de hoofdstad van opgemelde Provincie is; zy bevat meer dan 1500 bewoners, en telde er, nog vóór slechts vyf jaren, niet meer dan 800. Zoo kent ook ieder het rendier by naam, maar weinige menschen weten dat dit, wegens deszelfs nuttigheid zoo zeer merkwaardige, dier eene soort van hert is, hetwelk by menschengeheugenis buiten de poolstreken nimmer levende is gezien.

Buiten de steden Wardhouse en Tromsoe, die eenen levendigen Handel dryven, worden ook nog te Hammersfest vele zaken gedaan, welke stad niet meer dan 450 bewoners heeft en op 71 gr. breedte is gelegen.— In alle die havens wordt een zeer groote handel gedreven, vooral met de Russen der Witte zee, die er tarwemeel, hennep, touwwerk en lynwaad aanbrengen, en daarentegen gedroogde visch (stokvisch) en pelteryen innemen.

Ofschoon er, ten gevolge van den aanzienlyken handel, in die steden van Lapland eene groote welvaart heerscht, zoo groeit echter, uithoofde van het gure klimaat, de bevolking van het overige gedeelte des lands slechts zeer weinig aan. Gedurende twee geheele maanden, December en January, ryst de zon by Tromsoe volstrekt niet boven de kim, en onmiddelyk na dit tydperk schynt zy slechts één enkel oogenblik ten twaalf ure, doch gedurende de maanden February en Maart met snelheid zich verheffende, gaat zy eindelyk ook, gedurende de maanden Juny en July, niet onder, en alsdan stygt de thermometer soms tot 24 graden.— In de maand Augustus begint de lucht koel te worden, derwyze dat de zomer, dat is te zeggen het zoele jaargetyde, gedurende hetwelk de plantgroeying in werking is, weinig meer dan vier maanden aanhoudt; en die tyd is echter den bewoneren toereikende tot hunnen aardappelenteelt, die evenwel slechts luttel voortbrengt; maar die teelt in nog maar alleenlyk op het eiland Tromsoe ingevoerd, terwyl op het vasteland geenerlei veldbouw bestaat en alle de bewoners òf visschers òf veehoeders zyn.

Het, tot de noordelyks gelegene streken der beide vastlanden beperkte, rendier leeft op Lapland in den wilden staat; en diegenen welke men tam noemt, zyn [illegible] gerigt zyn, en in de oogenblikken van rust, rondom de woonverblyven zyn ingekooid, en door menschen en honden worden bewaakt; maar voor het overige wordt voor dezelven geenerlei zorg aangewend, nimmer worden zy onder dak gebragt, en zelfs in het hart van den winter zoeken zy, even als de wilde rendieren, hun voedsel onder uit de sneeuw. Dit dier, hetwelk, zoo men ziet, geene onkosten en zelfs niet de minste moeite van verpleging vereischt, brengt integendeel zynen bezitter groote winsten aan, en maakt, als ware het, alleen zyn gansche vermogen uit. Het rendier, dat onder de tamme of huisdieren eenige ligchaamsterkte bezit, dient alleen tot tot vrachtvervoer en vooral tot het voorttrekken der sleden, in welke de Laplanders met groote snelheid reizen.

De melk van het wyfje-rendier, ofschoon in de zeer geringe hoeveelheid van ongeveer ¼ pint per dag van ieder rendier, dient eensdeels den bewoners tot voedingmiddel en anderdeels tot het bereiden van kaas, die by hen een handels-artikel uitmaakt. Het vleesch van het rendier, hetwelk zeer goed en smakelyk is, wordt versch en in de lucht gedroogd, zonder eenige zouting of berooking, gegeten.

Deszelfs huid levert eene der meest verwarmende pelssoorten op, en dient zoo tot het vervaardigen van winterkleeding, als ter bereyding van tapytwerken of vloerkleeden, op welke de Laplanders, als by wyze van matrassen, zich nederleggen. Uit de takken van het gewrigt vervaardigen zy lepels van onderscheidene grootte en meer andere gereedschappen; van de kleine dunnen beenderen der poten maken zy breinaalden, en eindelyk zyn de draden der peezen het garen waarmede zy hunne kleedingstukken aan een hechten.—*A. H. B.*

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 9 Augustus 1833.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 17 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 16 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op poene als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE,

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden in kwaliteit als Testamentaire Executrice en Executeur in den Boedel en Nalatenschap van wylen Mevrouw MARGARITHA WILHELMINA ENGELBRONN, Weduwe van den Heer WILLIAM LEE, zullen op Maandag den 26sten dezer maand des morgens te tien ure by Publieke Opveiling doen verkoopen de volgende tot den opgemelden Boedel behoorende effekten, te weten:

Een groot en fraai HUIS, staande en gelegen alhier aan de Overzyde dezer Haven, in de 2de Wyk, Huis No. 92, bestaande uit twee boven en drie onder Huizen, dertien Afdakken en twee Regenbakken en een ruime Koraal.

Een HUIS, staande en gelegen op Scharlo, No. 17, met Vyf Afdakken, een Regenbak en Koraal.

Eenige SLAVEN.

Eene DRUKPERS met toebehooren.

Eenige Goud, Zilverwerk, Meubelen, Huissieraden, enz.

J. E. MUIS.
JOSEPH MÖLLER.

Den 9den Augustus 1833.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden in kwaliteit als Sekwesters in den Boedel van Mevrouw Deweduwe HENRY BASDEN, zullen op Woensdag den 28sten dezer des morgens te 10 ure, aan de Werf, by Publieke Opveiling doen verkoopen de volgende effekten, te weten:

De WERF, met het daarop staande Woonhuis, Pakhuizen, verdere gebouwen, &c.

Het HUIS en ERF genaamd de KORTYN.

De BEHUIZINGEN bekend onder den naam van MARIA DE POOL.

Het PERCEEL WATERS, liggende aan de west zyde der haven, bezuiden de Scheepstimmerwerf van Mevrouw Dew. Henry Basden, beoosten de huizen bekend onder den naam van Maria de Pool, behoorende aan de gemelde Mevrouw Basden en benoorden het Huis en de Werf van den Heer A. Mattey.

Eenige Slaven, als Timmerlieden, Kalfaters, Smids, Kuipers, &c.

Alsmede eenige Hout en Yzerwaren, &c.

De veil voorwaarden zullen zeer voordeelig zyn en te bezigtigen by de ondergeteekenden, of op het Vendu Kantoor.

ABM. DE VEER JR.
C. M. DA COSTA.

Den 30sten Augustus 1833.

TE KOOP.

By AUGUST MULLER,
Beste Hollandsch Jenever en Teneriff Wyn.

OVERLEDEN op laatstleden Donderdag den 8sten dezer, de Heer GERARD RYNINCK SCHOTBORGH, in den jeugdigen ouderdom van 34 jaren en 12 dagen. De overledene is nog geene drie weken geleden van Maracaybo, na eene afwezigheid van negen jaren, in den schoot zyner familie, frisch en gezond, terug gekeerd; en eene ziekte van slechts drie dagen ontrukte aan de zeer te betreurene Moeder, Broeders, Zusters en talryke Vrienden, den veel geliefden Zoon, Broeder en opregten Vriend.— Wy behoeven geene vele woorden te gebruiken om des overledenen goede hoedanigheden te vermelden, zy zyn te wel bekend en zullen lang in de aandenking zyner vele Vrienden bewaard blyven. De redaktie dezer Courant in het byzonder verliest veel by dit overlyden, daar de overledene altyd werkzaam was deze Courant door gewigtige mededeelingen over staatkundige aangelegenheden van het naburige Vasteland, belangryk te maken.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—AUGUSTUS.

5. golet Venezolano, Arostegui,	Maracaybo
bark Gregoria, Salsa,	Porto Rico
6. brik Rupert, Baknin,	St. Thomas
7. golet Eensgezindheid, Van Grieken,	Bonaire
9. —— Dorothea, Lopez,	Puerto Cabello

UITGEKLAARD—AUGUSTUS.

3. bark Margaritha, Brunow,
golet Anna Maria, Rotjes,
bark Fanny, De Haseth,
7. golet Aurora, Fernandes,

Gisteren namiddag is binnen deze haven van Barbados, laatst van St. Thomas, aangekomen, Z. B. M. Brik de ARACHNE, gekommandeerd door den Kapitein WM. G. AGAR. Na het ten anker komen heeft de Brik een saluut gedaan, hetwelk van het fort Amsterdam behoorlyk is beantwoord geworden. Deze gelegenheid heeft geen nieuws aangebragt.

De Stoelenmatter.

HENDRIK MOED had op zekeren guren Novemberdag van het jaar 1830 de vry uitgestrekte, doch doodsche stad Delft reeds twee malen in alle rigtingen doorkruist, en niet opgehouden met luide stem te roepen: "*Stoelenmaten! ... goed en sterk! voor half geld!* Overal, waar hy—dat zelden gebeurt, want men schynt zich in de aloude stad in de achterste gedeelten der huizen in eene vrywillige gevangenis op te sluiten—overal waar hy een levend wezen—al was het ook maar eene nieuwsgierige dienstmaagd, ja zelfs eene kat of een hond—door de gordyntjes zag gluren, verhief hy zyne stem in dezelfde verhouding als hy zynen gang vertraagde, altoos in de hoop van eenig werk te zullen bekomen, doch zulks gebeurde niet, zoodat hy baloorig werd, en ernstig begon te gelooven, dat er in Delft geene kapotte stoelen meer waren..... Hy was door en door koud, bleek en hongerig, peinzend en bedroefd liep hy daarhenen; met den bos biezen onder zyn arm droop het water stroomsgewys in zyn klompen; en door de scheur in den rand van den ouden zyden waterproef—die hem door een medelydend heer gegeven was, toen de hoed de proef niet meer kon doorstaan—vloeide het met groote droppels in zyn' hals, zonder dat het hem deerde, want even als de hoenders, wanneer de doodsche stilte en de neêrhangende pluim van den haan hun geen goed weer voorspelt, het schuilen moe worden, even zoo liet HENDRIK zich druipnat regenen, zonder er byna aan te denken, dat het regende. Zyn geest was met geheel andere zorgen vervuld... In het ginsche bouwvallig huisje naby de Rotterdammer poort, zuchtte zyne oude moeder by het ziekbed eener beminde zuster... er was geen brood in de kas, geene vonk aan den haard, al hare hoop vestigde zich op de te huis komst van haren zoon, die welligt iets zoude verdiend hebben.... Helaas! de goede jongen had by den besten wil van de wereld niets kunnen verdienen .... hy voelde al het martelende van zynen toestand, en by gevolg niets van den regen: want wie kan met zulk een pak op het hart aan een nat pak op het lyf denken?

Afgemat aan ziel en ligchaam, keert hy toen het donker word naar huis terug... Hy durft zich byna niet vertoonen ... zoo jong—zoo kloek, zoo sterk en niets te kunnen *verdienen*, dat was hem even *ondragelyk* als onbegrypelyk, en nogtans was het zoo; want toen de moeder hem zacht en medelydend vroeg: of hy iets verdiend had, moest hy *neen* zeggen ... het woord bleef hem als in de keel zitten, hy zuchtte, en viel moedeloos op een' stoel neder.

Nu vergat de goede moeder haar eigen lot omdat van haren braven zoon te beklagen. "Arme jongen! wat zyt gy nat en koud en droevig! ... gooi my dat buis uit: ... dat zal U verkwikken." Terwyl hy het buis uittrok, wikkelde zy hem in haren warmen schoudermantel, en zeide op een' toon waaraan men hooren kon, dat zy geheel anders dacht dan zy sprak: "houd moed, HENDRIK! hierna beter, schryft de Almanak ... wy zullen vroeg gaan slapen; als men slaapt voelt men geen honger ... Zie uwe zuster slaapt ook; de koorts had haar afgemat; die rust zal haar verkwikken ..... God is goed, jongen! den slaap heeft Hy zeker voor ongelukkigen daargesteld ... de vergetelheid van alles, dat verpoozen onzer denkbeelden is zaligheid ... Gaan wy dus slapen, myn kind!

"Neen—zeide HENDRIK" ik wil niet gaan slapen ... het is nog vroeg ... er schiet my iets in ... dien ouden heer, dien wy onlangs—toen hy op straat een toeval kreeg—hebben bygestaan, en die ons toen zoo hartelyk bedankte, dien wil ik met onzen nood bekend gaan maken, welligt dat God zyn hart beweegt; in treurige omstandigheden moet men tot treurige uitersten komen ... Het is hard, het is eigenlyk bedelen, maar in Gods naam, nood breekt wet."

De moeder huiverde om tot dien stap te komen; zy was in een geheel anderen stand opgevoed, was wel is waar door den loop der tyden en den dood van haren man in armoede geraakt, en wel zoo langzaam, dat zy het byna niet gevoeld had; doch thans voelde zy het tiendubbeld, thans nu zy gedrongen werd te kiezen tusschen bedelen of van honger omkomen ... Zy koos datgene, wat de aandrift der natuur aan allen zou doen kiezen; doch niet haar zoon moest bedelen, zy zelve wilde dit doen; hy moest deze vernedering zoo lang mogelyk ontwyken; in latere jaren, in betere omstandigheden zou het denkbeeld hem hinderen ... De zoon dacht, dat het zyn pligt was, en toen zy na lang en edelmoedig twisten elkander de grieving niet wilden afstaan, besloten zy om dezelve te deelen ... De kranke sliep zoo gerust, dat haar geen kanonschot zoude gewekt hebben; men kon haar veilig eenige oogenblikken verlaten om naar het oud-Delft te gaan ... HENDRIK trok het natte buis weder aan, zyne moeder hing zich den schoudermantel om, en beiden verlieten het huis .... Treurige avondwandeling! zy konden elkander geen enkel woord toespreken, uit vrees van het gevoel te zullen wakker maken.

* * *

De schildpadsoep is dun en die haas droog en taai, gy moet de keuken meid wegjagen jufvrouw STAAK—zeide de oude schatryke Heer D*** tot zyne huishoudster, die met de zaak scheen verlegen, en eenige verwenschingen over de roekeloosheid en onkunde der dienstboden prevelde, terwyl zy met de punt van haar zilveren mes, de hersens uit den gekloofden hazenkop peuterde, en ze op eene kluchtige wyze den oude aanbood met een dubbelzinnig gelaat, waarop de woorden: *gy hebt ze wel noodig* als geschreven stonden.

Onder het met kleine teugen opslurpen van eene groot glas *Madame Bourgade*, die in het kristal tintelde, vervolgde de oude knorrepot:

"Het is gelukkig, dat hy niet hier is, anders wierp hy "de meid in den soepketel; want hy is driftig en eet "gaarne lekker; nu daar slacht hy my in."

"Wie?" vroeg Jufvrouw STAAK lagchend.

"Wel hy ..." en meteen wees de Heer D*** met den vetten wysvinger, waarmede hy zoo even een' hazensprong had aan den mond gebragt, op het afbeeldsel van een' frisschen blonden jongen, die met grage blikken op de welbereide tafel scheen te staren, als had hy gaarne in *originale* by de smulparty voorgezeten.

Er werd in dit oogenblik gescheld. "Wat zal dat nu "weêr zyn .... het is zes ure: men laat my geen tyd "om te eten, ik wil niemand spreken, Jufvrouw STAAK! "zeg dat ik ziek ben."

De keukenmeid trad juist binnen, "Mynheer Vrouw "MOED en haar zoon wenschten U gaarne...." "Zoo "Dame," viel haar de oude in, "gy kunt met Allerhei-"ligen ophoepelen ... uwe soep is naauwelyks goed "voor het gasthuis en uw haas zoo droog en taai als "een stokvisch ..." "De poelier heeft den haas slecht "gelardeerd ... Vrouw MOED en haar Zoon ...

"Ik ken geene Vrouw MOED, en myn polier krygt "morgen den zak en gy met den polier." "Mynheer "die Vrouw wenschte U gaarne een woord te spreken."

"Ik ben ziek ... ik spreek niemand ... het is waar-"schynlyk eene bedelparty ... doe hen heengaan, en "sluit de deur goed achter hen digt, zy mogten my be-"stelen ... de meeste bedelaars zyn tegelyk dieven, "wat zy niet krygen, nemen zy, en nu ga heen, laat dat "volk zoo lang niet alleen in den gang staan."

De keukenmeid vertrok, doch kwam spoedig terug. "Mynheer! het is Vrouw MOED met haar Zoon, zy zeg-"gen by U bekend te zyn.

"Ik ken geene Vrouw MOED noch haren Zoon, jaag "ze weg ... ik ben voor niemand te spreken."

"Zoo ... goed ...." mompelde de meid, anders, "Mynheer! de vrouw zeide my, dat ik U zeggen moest, "dat zy de Vrouw en die Jongeling waren, die U onlangs, "toen gy buiten de Haagsche poort een toeval kreeg, "hebben geholpen en te huis gebragt."

"Ja, toen ik myne zilveren snuifdoos ben kwyt ge-"raakt ... O! die zullen ze my mogelyk komen te-"rug brengen, hun geweten zal aan het knagen geraakt "zyn ... vraag of het om de snuifdoos is."

Alweder ging de Meid heen, doch kwam spoedig terug: "neen, Mynheer! de menschen hebben uwe snuif-"doos niet, doch wenschen U iets van belang te zeggen."

"O dan zullen zy den dief weten aan te duiden, want "ik was op dat oogenblik in een' zwerm van gemeen "volk. Laat hen binnen, KAATJE! laat hen hier ko-"men."

Myn Lezer wete vooraf, dat de Heer D*** een vrek was in al de beteekenis van het woord, en dat hy niets overhad, dan voor zichzelven, en somtyds voor zyn zoon, wiens portret aan den wand hing: ongelukkig was hy schatryk ... Geen vrek moest zulks zyn, en door eene zonderlinge beschikking zyn het de meesten ...—God alléén weet waarom.

Schoorvoetende trad de uitgehongerde moeder met haren zoon binnen; de geur van den maaltyd deed hen reeds watertanden, zy wendden het oog van de tafel af om niet in de kwelling van TANTALUS te vervallen.

"Hebt gylieden myne snuifdoos of weet gy den dief "aan te duiden?"

"Neen, Mynheer! wy weten van niets," zeide HEN-"DRIK.

"Mynheer!" sprak de moeder: "wy hebben het on-"geluk van zeer behoeftig te zyn."

"Dat is een vry algemeen ongeluk, vrouwtje! Het "ware geluk is eene fabel, zorg en kommer alleen zyn "waarheden." Dit laatste zeide hy op eenen toon als wilde hy zich ook voor ongelukkig doen doorgaan.

"Myne dochter is ziek, en wy hebben honger."

"Dat is treurig als het waar is."

"Het is waarachtig waar," zeide HENDRIK, zich de hand op het hart leggende.

"Knaap! gy moet in myn huis niet zweren, hoor je!... "nu gy dat gedaan hebt, geloof ik je niet."

"Mynheer ... God hoort het my zeggen, wy hebben "honger," hernam Vrouw MOED met tranen in de oogen.

"Vloek niet, Vrouw! vloekers zyn God een gruwel; "wie Zyn naam ydelyk gebruikt, zal niet voor onschul-"dig gehouden worden."

"Wilt gy ons dan gelooven, Mynheer? wy hebben "een' bitteren honger?"

"Ik geloof U gaarne, maar wat wil dat nu?"

"Wy bidden U om eenen bete broods."

"Als ik al de hongerigen, die de stad Delft oplevert, "wilde spyzigen, dan mogt het alle dagen wel manna "in myn tuin regenen."

"Permitteer my U te zeggen, Mynheer, dat wy met "U in eenige betrekking staan."

"Met my, Vrouw! ... God bewaar me! ... ben je "dwaas."—Hy sloeg een glas port naar binnen. De Vrouw werd rood van verlegenheid; haar zoon zulks bemerkende vatte het woord op: "Moeder wilde zeg-"gen Mynheer! dat UE. ons niet voor de eerste maal "ziet."

"Dat kan zeer wel zyn, ik zie dagelyks honderden "menschen, doch verlang daarom juist in geene connex-"tiën te komen."

"Wy zyn het, Mynheer!" zeide de vrouw, "die U "geholpen en te huis gebragt hebben, toen gy onlangs "buiten de Haagpoort die soort van beroerte kreeg."

"God bewaar me Vrouw! eene beroerte! ... gy "maakt van eene muis een' olifant ... eene beroerte! "het was slechts eene duizeling, zoo als ik er soms drie "op een dag kryg, een beetje volbloedigheid, wat ze-"nuwwerk anders niet! ... Eene beroerte! ... Nu, "de gemeene lui weten de dingen te vergrooten ..... "Als ik my niet vergis, dan was ik op myne stoep reeds "zoo wel, dat ik U voor uwe hulp bedankt heb ... Heb "je nog iets te zeggen, vrouw?"

"Mynheer! de nood, o de nood, de honger alléén "dwingt ons ...

"Vrouw!" viel hy haar in, "waarom wendt gy uw "hoofd als gy tot my spreekt? ... Ik ben geen Turk ... "wie een mensch niet durft in de oogen zien, heeft niet "veel goeds in den zin."

"God beware my, Mynheer! ... ik kan U niet aan-"zien ... ik heb een' bitteren honger en die warme "spyzen ..."

"Zoo, zoo, gy schynt nog al te weten wat lekker is."

"Ach, Mynheer! droog brood is voor eene ledige "maag lekkerny."

"Bedelaarspraat ... wat wilt gy van my?"

"Mynheer ... gy verstaat ons reeds; wy hebben "honger en de kleine dienst die wy U bewezen hebben, "heeft ons de vryheid doen nemen ..."

"Nu begryp ik je .... gy wenschte een groot loon "voor eene luttele pligtbetrachting ... zóó gaat het, by "de smalle gemeente moet men altoos met de hand in "den zak staan; als ik een hond op straat in zwym zie "liggen, smyt ik hem in het water om hem te doen by-"komen, laat staan een' mensch, een' fatsoenlyk man... "Wel, Vrouw! als ik al de menschen, die my helpen, "wanneer my duizelingen overvallen, wilde beloonen, "dan kwam ik met 'sKonings inkomen, nog niet toe... "En nu ga heen, laat my met rust ... gy moet my niet "meer komen lastig vallen, vooral niet als ik aan tafel "zit; wanneer men van bedelaars hulp ontvangt, is men "er jammerlyk aan toe."

"Onmensch!" riep de zoon, "wy zullen eer van hon-"ger sterven dan uwe hulp weder inroepen ... Kom, "moeder! laat den vrek zyn' overvloed genieten ..... "God zal hem te Zyner tyd aan dit uur herinneren en "wee den rykaard."

De Vrek lachte ... HENDRIK trok zyne moeder voort, en verdween.—Jufvrouw STAAK zag hen met medelyden na.

(Het vervolg hierna.)